

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederim. 10.12.2024

Doğan BEKİN
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 11-12-2024	Esas No: 2/2766

10 Aralık 2024

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR 10 Aralık 2024
Numara:

T B M M GENEL C V R A K 10 Aralık 2024
No: 1545317

GENEL GEREKÇE

Gelir vergisi Türkiye Cumhuriyeti Maliyesi içerisinde çok önemli bir yer tutmaktadır. 31.12.1960 tarihinden itibaren hayatımıza dahil olan gelir vergisi kanunu pek çok kez yenilenmiş, lakin bir türlü ücretli çalışanların aylık tutarlarından alınan vergi oranı düzenlenememiştir. Bunun sebeplerinden en önemlisi gelir vergisi basamaklarının yeniden değerlendirilme oranında arttırılması ve 09.04.2003 tarihinde değiştirilen gelir vergisi kalemlerinin yeniden düzenlenmesini belirten mükerrer 123 üncü maddenin 2 inci bendinde (Bu Kanunun 9/10,19, 21, 23/8, 23/10, 31, 40/1, 40/7, 47, 48, 68, mükerrer 80, 82 ve 86 inci maddeleri ile 89 uncu maddesinin birinci fıkrasının (15) numaralı bendinde yer alan maktu had ve tutarlar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirilme oranında arttırılmak suretiyle uygulanır. Bu şekilde hesaplanan maktu had ve tutarların % 5'ini aşmayan kesirler dikkate alınmaz. Cumhurbaşkanı, bu surette tespit edilen had ve tutarları % 50'sine kadar arttırmaya veya indirmeye yetkilidir) kısmında yer alan yeniden değerlendirilme oranının yüzde 5'i geçmeyen kesirleri dikkate alınmaz ibaresi mükerrer maddenin işleme alındığı tarihten itibaren yüzde 5'in altında kalan kesirler dikkate alınsaydı bugün yeniden değerlendirilme oranı ile gelir vergisinin 1. dilimi 282.384,00 TL olacaktı. Türkiye Cumhuriyeti OECD Ülkeleri arasında Toplumsal Gelir eşitsizliği bakımından 5 inci sıradadır. Her yıl Pek çok vergi mükellefinin vergi borçları affedilerek gelir vergisi maalesef ki ücretli kesimin üstüne kalmıştır. 2023 yılında toplanan 750 milyar TL gelir vergisinin 450 milyar TL'lik önemli bir kısmı ücretliler tarafından ödenen gelir vergisi oluşturmaktadır.

Diğer önemli husus ise gelir vergisi dilimlerinin asgari ücret ve enflasyon karşısında adeta erimesidir. 1999 yılı 1. altı aylık dönemde gelir vergisi ilk dilim matrahı asgari ücretin 25,62 katı tutarındayken, 2002 yılında 1. döneminde ilk vergi dilimi matrahı asgari ücretin 17,12 katına kadar gerilemiştir. İçinde bulunduğumuz 2024 yılı 2. dönem 5,49 oranına gerilemiştir. Bu sebeple gelir vergisi dilimlerini içeren 103'üncü madde yer alacak olan tablodaki asgari ücret brüt tutarlara eşitlenmesi o yıl içerisinde belirlenen asgari ücret tutarının rakamsal katları olarak uygulanması gerekmektedir.

22.12.2021 tarihinde Gelir Vergisi Kanunu 23 üncü madde de istisnalar başlığı altında eklenen 18 inci bendinde ücretlilerin asgari ücret brüt tutarının gelir vergisinden istisna edilip, vergi alınamaz iken aynı istisnanın gelir vergisi matrahında uygulanması sonucu ücretliler istisna edilen tutarından matraha dahil edilmesi ile bir sonraki vergi dilimine geçişi sağlanmaktadır. Bu sebepten ötürü 2024 yılında ortalama bir çalışanın vergi matrahında 204.025,44 TL vergiden istisna edilmesine rağmen kümülatif vergi matrahından istisna edilmemiş olup, bu madde sebebi ile ortalama bir ücretli vatandaşın iki maaşı vergiye dönüşmektedir.

Bu temel sorunlar sebebi ile ücretliler aylık maaş tutarlarının 2.5-3 ve daha fazla katlarını yıl içerisinde vergiye ayırmakta. Bu sebeple 12 ay çalışan bir ücretli yılın 4/1 oranını vergi için çalışmaktadır. Ortalama ücretlilerdeki vergi oranı yüzde 25 dolaylarında olup, doğrudan yapılan vergi ödemesi haricindeki dolaylı vergi ödemeleri ile maaş tutarlarının yarısı vergi olarak alınmaktadır. Bu kanun teklifi ile Anayasamızın vergi ödevi başlıklı 73 üncü (Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür.) maddesinin uygulanmasını düzenlemek. Ve ücretli kesimin mali gücüne göre vergi ödemesi almak amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (18) numaralı bendi, 103 üncü ve 123 üncü maddesi 2. mükerrer maddesi kapsamında "herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür." maddesinin uygulanmasını düzenlemek ve ücretli kesimin mali gücüne göre vergi ödemesi almasını sağlamak amaçlanmaktadır.

MADDE 2- 103'üncü madde hakkındaki değişiklik gerekçesi.

MADDE 3- Mükerrer 123'üncü madde hakkındaki değişiklik gerekçesi.

MADDE 4- Yürürlük maddesidir.

MADDE 5- Yürütme maddesidir.

GELİR VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/12/1960 Tarihli ve 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (18) numaralı bendine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“İstisna edilen bu tutar, gelir vergisi kümülatif matrahına dahil edilmez.”

MADDE 2- 193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
“Esas tarife:

MADDE 103- Gelir vergisine tabi gelirler;

İlgili yıl için geçerli olan asgari ücretin aylık brüt tutarının 12 katına kadar	%10
İlgili yıl için geçerli olan asgari ücretin aylık brüt tutarının 12 katından 24 katına kadar (24 katı dahil)	%20
İlgili yıl için geçerli olan asgari ücretin aylık brüt tutarının 24 katından 48 katına kadar (48 katı dahil)	%27
İlgili yıl için geçerli olan asgari ücretin aylık brüt tutarının 48 katından 60 katına kadar (60 katı dahil)	%35
İlgili yıl için geçerli olan asgari ücretin aylık brüt tutarının 60 katından fazlası	%40

oranında vergilendirilir.

Cumhurbaşkanı, birinci fıkrada yer alan oranı ve tutarı iki katına kadar artırmaya, sıfıra kadar indirmeye, kanuni oran ve tutarına getirmeye; Hazine ve Maliye Bakanlığı bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

MADDE 3- 193 sayılı Kanunun mükerrer 123 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“2. Bu Kanunun 9/10,19, 21, 23/8, 23/10, 31, 40/1, 40/7, 47, 48, 68, mükerrer 80, 82 ve 86 ncı maddeleri ile 89 uncu maddesinin birinci fıkrasının (15) numaralı bendinde yer alan maktu had ve tutarlar, ilgili yıl için geçerli olan asgari ücretin aylık brüt tutarının katları şeklinde hesaplanır. Cumhurbaşkanı, bu surette tespit edilen had ve tutarları %50'sine kadar artırmaya veya indirmeye yetkilidir.”

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.